

סכסוכי ירושה

איך יוצאים מזה נכון?

קצת חידע בתחום...

מהו ייפוי כוח מתמשך?

חוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות מאפשר לאדם בגיר (מעל גיל 18) לערוך מסמך שנקרא ייפוי כוח מתמשך, שבמסגרתו יינתנו הנחיות מה ייעשה ברכושו של האדם וכיצד ענייניו האישיים והבריאותיים יטופלו במידע והוא יגיע למצב שהוא לא יהיה צלול ולא יוכל לקבל החלטות כאלה בעצמו.

הרעיון בייפוי כוח מתמשך הוא לשמור על כבודו של אדם ולממש את רצונו גם בשעה שלא יוכל עוד להביע אותו בעצמו.

היתרון המרכזי בייפוי הכוח המתמשך הוא שמייפה הכוח - ה"ממנה" בוחר בעצמו ולפי רצונו, בשלב שהוא צלול ויכול לקבל החלטות, מי יטפל בעניינים הנוגעים אליו וכיצד ייראו חייו במקרה של חלילה התדרדרות לדוגמה במצב של דמנציה (או מחלות זקנה דומות), מחלות נפשיות או חלילה תאונה, שעלולים לפגוע בכושר השיפוט.

ייפוי הכוח המתמשך יכול להיות בנוגע לעניינים אישיים, רכושיים ורפואיים בהתאם להגדרת מייפה הכוח.

על מסמך ייפוי הכוח המתמשך חותמים האדם - מייפה הכוח/ הממנה, וכן מייפוי הכוח (לדוגמה, ילדיו של הממנה) על כך שהם מודעים לבקשת הממנה.

ניתן למנות מספר מייפוי כוח ביחד או לחוד וכן ניתן למנות גם מייפויים לצורכי בקרה על פעולות מייפוי הכוח. ניתן לקבוע גם את חלוקת האחריות בין מייפוי הכוח וכן את היקף הסמכות שלהם.

ייפוי הכוח מופקד אצל האפוטרופוס הכללי במשרד המשפטים על ידי עורך דין שקיבל הסמכה לערוך ייפוי כוח מתמשך.

עריכת ייפוי כוח מתמשך זאת הדרך לבטח את עתידכם ולוודא שכל ההחלטות הנוגעות לכם תהיינה שלכם בלבד!

בנוגע לחלוקת הנכסים בין היורשים, והיורשים אינם מעוניינים להיות שותפים האחד של השני בכל אחד מהנכסים, ניתן ומומלץ להגיע להסכמות בנוגע לחלוקת הנכסים באופן שלא ייצר שיתוף "כפוי" של כל היורשים בכל הנכסים.

מומלץ לקבל חוות דעת שמאי בנוגע לשווי הנכסים, כדי לוודא שתבצע חלוקה שוויונית בין כל היורשים, ויתר כספי העיזבון יחולקו באופן שיאזן את פערי השווי של הנכסים הנמצאים בעיזבון המנוח.

המסקנה היא שליוורשים יש שיקול דעת ביחס לאופן שבו יחולק הרכוש שהם ירשו, וכן ביכולתו של יורש אף להסתלק מחלקו בעיזבון או לקבל פחות מיתר היורשים, והכל כאוות נפשו, ובהסכמת יתר היורשים.

הסכם חלוקת עיזבון הוא למעשה חלוקה ראשונית של נכסי הירושה, ולכן רישום הזכויות על שם היורשים על פי ההסכם לא מחייב בתשלום מס. חשוב מאוד להתייעץ עם עורך דין לצורך עריכת ההסכם ולשים לב שלא נגרם אירוע מס, לדוגמה לוודא שלא מאזנים את חלוקת נכסי העיזבון עם "כספים מהבית" שאינם חלק מרכוש המנוח.

מה ההבדל בין ייפוי כוח מתמשך לבין צוואה?

מדובר במסמכים שנועדו לקבוע הוראות לתקופות זמן שונות.

במסגרת הצוואה, אדם קובע הוראות מה יעשה ברכושו אחרי אריכות ימיו, בעוד שייפוי כוח מתמשך נועד להגן על רצונו של אדם בתקופת חייו, בה חלילה לא יהיה כשיר לקבל החלטות בנוגע לענייניו.

לצוואה אין תוקף בחייו של המצווה, אלא לאחר פטירתו בלבד.

לסיכום: מתי כדאי להיוועץ בשירותיו של עורך דין המומחה בענייני ירושה?

כאשר מעוניינים לערוך צוואה שתהיה תקפה ותבטא את רצונו של האדם באופן שיגן מפני תקיפה משפטית.

לצורך קבלת ייעוץ בטרם קבלת צו ירושה/ צו קיום צוואה.

לקבלת מענה עבור הדרך הנכונה ביותר לחלוקת העיזבון במקרה שאין צוואה או במקרה שיש צוואה והיורשים מעוניינים בחלוקה שונה. לביצוע גישור ומשא ומתן בנוגע לחלוקת הרכוש, בטרם פנייה לערכאות משפטיות. במקרה של ניהול הליכים משפטיים, בליט ברירה, בנוגע לחלוקת הרכוש בין היורשים.

עו"ד יפית יוחפז
yafit@yochpaz-law.co.il

צוואה שערוכה היטב, מפורטת וברורה, שתקפה לפי כל דין, יכולה למנוע מהיורשים להתעמת ולפעול בהליכים משפטיים נגד רצון ההורה.

קיימת אפשרות גם לחלק את הרכוש לילדים עוד בחיים ובכך להבטיח שלא יהיו סכסוכים בנוגע לחלוקת הרכוש לאחר אריכות ימים.

כאשר בוחרים באפשרות זו, יש להתייעץ עם עורך דין הבקיא בענייני מיסוי כדי להימנע מתשלומי מיסים בעקבות חלוקת הנכסים. אפשרות זו, בניגוד להורשה לאחר אריכות ימים: בהתאם לחוק או בהתאם לצוואה, עלולה ליצור, במקרים מסוימים, חיוב במס.

10 אחים, 2 הורים שנפטרו ודירת ירושה אחת.

מה עושים אם אחד מהאחים מסרב למכור את דירת הירושה?

פעמים רבות יורשים מקבלים נכס במשותף ואינם מעוניינים להמשיך ולהחזיק בו יחד. לעיתים מספר רב של שותפים לא מאפשר להם ליהנות מן הנכס ולממש את הפוטנציאל שבו.

כך, במקרה שטיפלתי, פנו אליי מספר אחים שביקשו למכור את דירת הירושה, אולם אח אחד שבמקרה גם התגורר בדירה, לא הסכים למכירתה.

האח שהתגורר בדירה טען שהוא מתגורר בה שנים רבות ושקיימת לו זכות להחזיק בדירה עד לסוף ימי חייו בהתאם להבטחות בעל פה של ההורים המנוחים.

האח המתנגד היה אדם גרוש, שלאחר גירושיו עבר להתגורר עם הוריו ומאז לא עזב את בית המגורים של הוריו. לטענתו, מגוריו בבית ההורים סייעה להורים שהתקשו באחרית ימיהם לבצע פעולות בסיסיות, בעוד שאחיו טענו שהוא היה לנטל על ההורים שלא ראו ממנו נחת.

האחים, שבמסגרת מספר פגישות ניסו בכל דרך לשכנע את אחיהם שאין לו זכויות עודפות על זכויותיהם בדירה וכי לטובת כולם וכדי לחסוך עלויות, יש למכור את הדירה בשוק החופשי בהסכמה - לא הצליחו לשכנעו בדבר.

האחים הגישו תביעה לפירוק שיתוף במקרקעין ובמסגרתה ביקשו מבית המשפט למנות כונס נכסים שיפעל לצורך מכירת הדירה, לכל המרבה במחיר, כשהיא ריקה.

בית המשפט קיבל את התביעה וקבע שמגוריו האח בדירת ההורים עובר פטירתם, אינה מקנה לו זכויות עודפות, והוא יכול ככל היותר להתגורר בה כשוכר, בהסכמת יתר האחים.

בית המשפט קבע שוודאי אין מדובר בזכות חוקה ייחודית ללא תשלום לכל החיים וכי בהיעדר צוואה של ההורים המנוחים שקובעת זכות למגורים לאחד האחים עד לאריכות ימיו, לא ניתן להסתמך על הבטחות בעל פה, ככל שניתנו.

חלוקת העיזבון מחוץ לכותלי בית משפט - באמצעות הסכם חלוקת עיזבון בין יורשים

כאשר מוריש לא השאיר אחריו צוואה מסודרת

yafit@yochpaz-law.co.il

עו"ד יפית יוחפז

סכסוכי ירושה מציתים את הדמיון ומשמישים כר פורה לתסריטאים, סופרים ואנשי קולנוע, שכן הם יוצרים מפגש בין מוות, כספים, אמוציות ומשפט.

לעיתים מאבקים משפטיים נמשכים תקופות ארוכות, ומכלים את בריאותם הנפשית של היורשים הפוטנציאליים, כאשר במהלך אותה תקופה, הם אינם נהנים מזכויות העיזבון.

לצערנו, לא פעם היורשים הם המפסידים הגדולים והעיקריים של ההליכים המשפטיים. הם אלו שמשקיעים זמן, אנרגיה וכספים בנייהול הליכים יקרים לצורך מימוש זכויותיהם, במקום למצות את ההליך המשפטי בצורה היעילה ביותר תוך שמירה על האינטרסים שלהם.

איך מנהלים סכסוך ירושה? הדרך הטובה ביותר - להימנע ממנו מלכתחילה!

כולנו רוצים להשאיר אחרינו מורשת. כולנו מעוניינים שמפעל חייו, הרכוש והכספים שצברנו, יעבור לדור הבא בשמחה, בנחמה וברוחה כלכלית. אנחנו עובדים קשה כל החיים ומצפים שהדבר יסייע ויהווה נקודת פתיחה טובה יותר לילדנו. כולנו רוצים שהיקרים לנו יחיו בשלום זה עם זה גם לאחר לכתנו, אך האם גם לנו יכול להיות חלק בסכסוך ירושה עתידי בין יורשינו? התשובה היא - כן!

למה כדאי לכתוב צוואה?

בצוואה המצווה יכול לכתוב באופן ברור וקונקרטי מה יעשה ברכושו וכיצד תבוצע חלוקת הנכסים בין יורשיו.

המוריש יכול בצוואתו להורות על חלוקת רכושו בצורה לא שוויונית ולהסביר זאת באופן ברור שימנע סכסוך בין יורשיו.

לדוגמה אם המוריש העניק מתנות באופן לא שוויוני לילדים במהלך החיים, וברצון ההורה המוריש "ליישר קו" ולאזן את הנכסים באופן שווה לאחר אריכות ימיו, הסבר מפורט בצוואה יכול למנוע מחלוקות בעניין זה. כך, המוריש גם יכול להחליט איזה מנכסיו יהיה שייך לאיזה מירשיו ולמנוע מהיורשים מחלוקות בעניין זה.

פינת הלכה:

שימוש לפני חלוקה:

האחים שעדיין לא חלקו ירושת אביהם אלא כלם משתמשין ביחד במה שהניח להם - הרי הם כשותפים לכל דבר. וכן בשאר היורשין - הרי הם שותפין בנכסי מורישם וכל שנשא ונתן כל אחד מהם בממון זה - השכר לאמצע. (רמב"ם משפטים, הלכות נחלות ט.א.)